

КОММУНИСТИК КИЖИДИЛГЕНИН ЧЕПСЭЭ

Чылым-на май 7-де бистин чуртуусу чагыл болган байырлар — Радио хуну демелген эрттир турар. Эрткен орус чылдык төңүзүндө уаг орус эртемден Александр Степанович Поповтун кылган үлүг ажилдарынын артем болган техниканын кижэ төрөлгөн кудуларын төгүзүңгө чаа үе-чалдын эгеи болгон. В. И. Ленин «Сывырган демир чок телеграфтын» кайгамчык үлүг келер уезин генералдык-биле толатарына, хамааты дайнында ар-бергеге чылдарында бестин радиотехниканын саймарларынын демелгенерине доктаамал салгып салып келген. Коммунисттик партиянын уадуруламын-биле совет улусу радиоуу информацийнык болгаш ажылчы чонуну коммунисттик кижидилгенин дөштөгү үлүгүзү чыгыш чылдык калбаа-биле ажылдар деп белгилеген идеяны амалдарга ботаналдырып турар. Ам Советтер чуртунун үлүг бистин үлүг Төрөн урутузунун, адегенеринде үес, оон бүгү кылдык-кымыгарын ыраак ажур чагыла-лып турар. Бо хунерде телевидение база үлүг саймаларды алаат. Чаа техниктик чепсектерекседа ажылдап тургаш, СССР-нин бүгү девискеринин чой кезинге телевидение дамчыдалганын хандырып согула-лып бисте чедикшиктин шиптирлер турар. Космос-биле харызаанын саймарычык үлүг кичөөгөн сайган. Чер кырында «Орбита» деп телевидение станциясы доктаамал саймарлар турар.

«Партиянын чээрбе дөртүк сьездинин шиптирлерин амалдарга», «Беш чылым — шылчык күш-ажыл-биле», «Чарыш оду чабышталды», «Көзүнчү амалдар», «Саян кырында кезеж», «Анык гвардия», «Нитиле амалдарынның экини», «Челозин», «Улут-Хемнин чалгылар», «Хойжударын радиостанция», «Миллиондарын деннин университет», «Уездеринисттик ову-хевир», «Тыванын херэженер», «Беш чылдык күш-ажылды элчэ», «Телебэ», «Шагар-Ары», «Изиг теле-биле» деп шүгүмүздө радиоду, тележурналдар дымна чылдарын, көрүкчүлерин со-нуургалын заалап алган. Бо дамчыдалганы республиканын ажылчы чонуну үлүг со-нуургал-биле динип, боттарынын чагаа, мезелерин бисте бижип турарлар.

«Социалисттик чарыш темазы телерадиопрограммаларда кол черин ээлеп турар. Социалисттик чарыштың чаа хевирлерин, идеяларын эвезип чарыдаларын үндүрүшпөй, кой эки шынарлыг продукцияны бээр» деп калбарган дозунун пропагандаларычы үлүг кичөөгөн улаандарын. Дамчыдалгала-рыга социалисттик чарыштың бүгү нити характеринин, чарышты уадуруп талаш-биле партия, профсоюз, комсомол организациларынын, совет болгаш ажил-агай органдарынын хой талалыг ажил-чоруду-дугазын бистин журналистерин көргүзүп турар. «Тодарадыкчы чыл — шылчык күш-ажылды чылы», «Хунун маа-дыры», «Мал ажылды — шылчык фронт», «1974 чылдык бе-дик дүжүдү дэи», «Мал ажыл-чынын чакыш палычты элчэ-чээ дээ ишкэн оон-ла өске чаа рубрикаларын дамчыдал-галар тыптып келген.

«Социалисттик чарыш темазы телерадиопрограммаларда кол черин ээлеп турар. Социалисттик чарыштың чаа хевирлерин, идеяларын эвезип чарыдаларын үндүрүшпөй, кой эки шынарлыг продукцияны бээр» деп калбарган дозунун пропагандаларычы үлүг кичөөгөн улаандарын. Дамчыдалгала-рыга социалисттик чарыштың бүгү нити характеринин, чарышты уадуруп талаш-биле партия, профсоюз, комсомол организациларынын, совет болгаш ажил-агай органдарынын хой талалыг ажил-чоруду-дугазын бистин журналистерин көргүзүп турар. «Тодарадыкчы чыл — шылчык күш-ажылды чылы», «Хунун маа-дыры», «Мал ажылды — шылчык фронт», «1974 чылдык бе-дик дүжүдү дэи», «Мал ажыл-чынын чакыш палычты элчэ-чээ дээ ишкэн оон-ла өске чаа рубрикаларын дамчыдал-галар тыптып келген.

Парткомнун хуралына

НЕГЕЛДЕНИ ШЫҢГЫРАДЫР

«Тыва даг-дугу тууду» аргелелин партия комитеди мында улетур бугураге комбинациянык хол инженер Э. Е. Пашуктун комбинациянык хол инженер айна чаа чыгыш чылдык дугу-йинда информацийнык дини-наан. Ук ажылда эки талаар-биле черделерип уаг чепсектер барын партком хурал демелген.

Эрткен чылым чаа пилорама база садм алган. Оозун миян дилерине доран-на ичелектен. Амдыга чедир иш-чаар турбушан. Чылдагыны — дилер иш чогу. 1973 чылда 66 муң рубль-биле сад-лып алган дери-херекелди чарыш-лаа ажилдар туржук элестетти. Улетур бугу-дугу комбинациянык мындай байдалга таварышкан оон уадурукчуларын (В. З. Харченко, Э. Е. Пашук) болгаш иянда тууду эргелелин (Г. В. Пушин, В. А. Мосолов) ажил-ды чедир организастаанын-ды, негелдени болгаш харысалганы кудулатканын уржу дөзрин партком ху-ралы демелген. Кол фонду-ларын кандыг-даа чылдаган чок улгаттырган, туудуңу хуусаанын узамдыканын-да чедир кылдынаан чүд-дерин көвүдөөн — комбина-ция план күстөей турар чылдагыны ол. Бо бүгүн да-рым чылдарын улетур бугу-дугу эргелелин уаду-рукчуларын партком хуралы дааскан.

Эрткен чылым тургустанан «Бай-Тал» совхозтун тууду талаш-биле мылар амалы хей. Чүгө суурга бестин 17 чурталага бажынын тууду. Оон аңгыда хойга 7 нажааны тууду планнын.

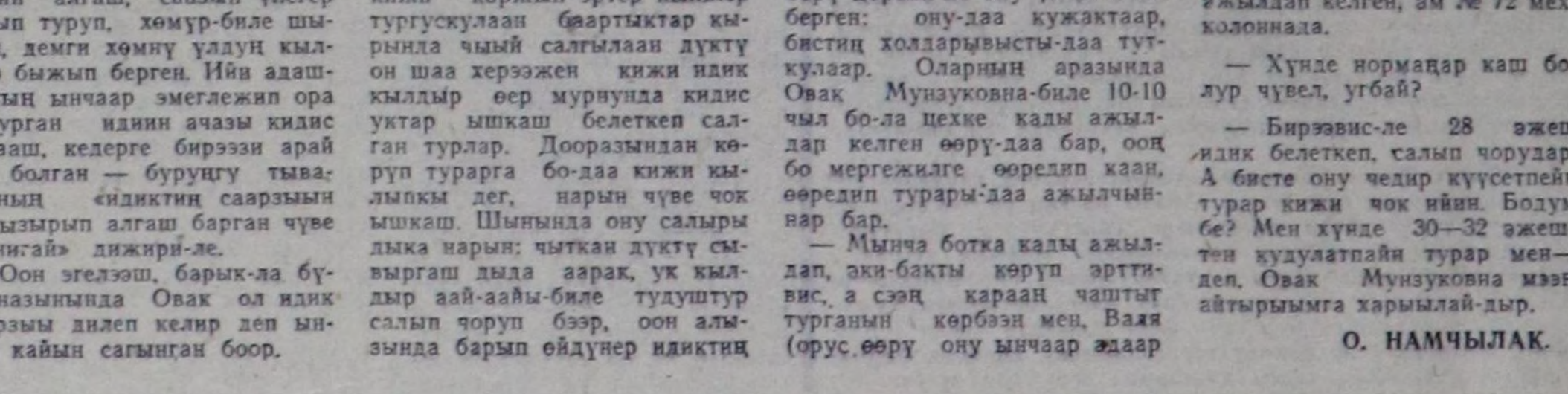
«Улетур бугураге комбинациянык чехтерин эде дерининге көрдүгөн бир милдон рубльдин 312 муңу бо чылдык апрель 1-ге чедир шипте-тинген. Ол акшанын хой ке-лини — 247 муң рубль тууду-монтаж ажилыга чаргыдал-тынган. Эрижирин техниканы созурунга, 1973 чылда 152 муң рубльди чаргыдалары планнаттыган турган, херек кырында оон чүгө 47 муңу ажилаттынган. Бо чиктерде ажилды оожуруп чоруп турарын керчелеп турар.

Совет Тыванын 30 чылынга уткуштур

ИЕ САЛГААН МЕРГЕЖИЛ

«Барып-барып майтак илик-биле кезеже халбакта-чык келер, бо уругун салы-мынчылаа элестетип аар-ла дилин, үш убаг меня кы-жымырлар-да болгай. Чогу-м ол дэи мен олар кайын шы-на эстелин-биле чекпей бээр-лер ийик, ол дэрге алында-ды харын-даа чангыс ажылга мээд хандыкшанынмын уба-ларымнын магадар айма ол болгай аан — деп, болуңу мыак мергежиянчиг дугайында Овак утбай ам ыча дээр.

«Хүнде нормалар каш бол-дур чүвөл, утбай? — Бирэвине-ле 28 эжеш илик белеткеп, салып чорудар. А бисте оун чедир күстөей турар кижэ чок ийи. Болум бе? Мен хүнде 30—32 эжештен кудулаттай турар мен — деп, Овак Мунуковна мээд айтырымга харызыла-дыр.

«Совет школа чепкезин хөг-жүдеринге СЭКП-нин XXIV сьездинин шиптирлерин, СЭКП ТК-нин, СССР-нин Министрлер Чөвүлелинин «Бу-гун-нитти ортумак өөредилге-ше шилчелени доозар болгаш нити ортумак эртем школа-зын улам ийик саймаргай-жыдар дугайында», «Көзө-школанын ажилын улам ийик экижидер хемчеглер дугайында» доктааларын үлүг илгип берин, чаа үе-чалдаге көдүрүп, школаларын материал-тех-никтик баазаны бижылгал, чаа школаларын, интернат-тарын, уруглар садтарын ту-дарычы кичөөгөн күштел-дирген.

